

οἱ Ἴνδοι, ἀμάρτημα τὴν σφαγὴν αὐτῶν κρίνοντες, καὶ βδελυσσόμενοι τοὺς τρώγοντας τὸ βοϊδινὸν κρέας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ, ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑ- ΚΑΛΥΨΕΩΝ.

ΜΕΡΟΣ Α'.—ΕΙΣΑΓΩΓΗ. ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΟΛΕΩΝ. ΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ. ΝΟΜΙΣΜΑ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ.

Εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τὴν ναυτικὴν ἄγριον, ὁ ὠκεανὸς πρέπει νὰ φαίνεται ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον τῆς συγκοινωνίας τῶν ἔθνων. Ἐνῷ στέκει ἐπιβλέπων τὸ ἀχανὲς πέλαγος, ποτὲ μὲν ἡσύχως κοιμώμενον ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ πρωϊνοῦ ἡλίου, ποτὲ δὲ μανιωδῶς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τεταραγμένον, ἐάν ποτε εἰσέρχεται εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ ἡ ἐπιθυμία νὰ γνωρίσῃ τίνες κατοικοῦν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῶν εὐρυχωρῶν ὑδάτων, θεωρεῖ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν ὡς ἐξ ἐκείνων, ὅσας δὲν ἀρκοῦν αἱ ἀνθρώπιναι δυνάμεις νὰ ἐκπληρώσωσιν. Ὀλίγον ἐπ' ἀληθείας φαντάζεται, ἐνῷ μὲ τὸ εὐαφρὸν αὐτοῦ μονόξυλον διαπερνᾷ τὸν ποταμὸν ἢ παραπλέει τοῦ λιμνίου τὰς ὄχθας, ὅτι τὰ πέραν ἄγρια κύματα συγκροτοῦν μέρος τοῦ σταδίου, ὅπου ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ἀνθρώπου τὰ δραστηριώτατα ἐνήργησε, καὶ ἡ ἐμπειρία κατῳρῶσσε τοὺς εὐκλεσεστάτους θριάμβους. Ὀλίγον φαντάζεται ὅτι αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πέλαγος, τὸ θεωρούμενον ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἐμφραγμα φοβερόν καὶ ἀνυπέρβλητον, εὐκόλυνε διὰ τῆς εἰφυΐας καὶ τέχνης τοῦ ἀνθρώπου τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο διωρισμένον νὰ ἐμποδίσῃ συγκοινωνίαν, καὶ κατέστη σήμερον θέατρον ἐμπορικῶν ἐργασιῶν πολὺ σπουδαιότερων ὅλων τῶν γενομένων ποτὲ ἀρχήτερα. Καὶ ὁμως ἀληθεύουσι ταῦτα πάντα. Τὸ ἀρχαῖον ἐμπόριον, καὶ ἡ συγκοινωνία μεταξύ τῶν τὴν ναυτικὴν ἀγνοούντων ἔθνων, σχεδὸν ἐξουθενοῦνται, παραβαλλόμενα μὲ τὰ ἔργα καὶ ἀποτελέσματα τοῦ τὴν σήμερον ἐνεργουμένου ἐμπορίου. Ἀληθεύει μὲν, ὅτι ὁ παλαιὸς τρόπος τοῦ διὰ συνοδιῶν ἐμπορεύεσθαι ἔχει πολὺ τὸ λαμπρὸν καὶ καταπληκτικόν. Ἡ μακρὰ σειρά τῶν τὰ πλούτη τῆς Ἀνατολῆς φορτωμένων καμήλων, ἡ τῆς πολυποικίλου τρυφῆς μεγαλοπρεπῆς ἐπίδειξις, ἡ διὰ νυκτὸς στρατοπέδευσις μετὰ τῶν παρακολουθοῦντων ἄσμάτων καὶ ἀνατολικῶν διηγήσεων,—ταῦτα πάντα κάμνουν ἀληθῶς δυσεξάλειπτον ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα.

Καὶ τῶνόντι, ἐνῷ ἡ φαντασία ὁδεύει ὀπίσω διὰ τοῦ μακροῦ παρεληλυθότος χρόνου, καὶ διατρίβει σύννοους περὶ τὰ ἐρείπια τῆς ὑπερφάνου Ἡλιουπόλεως, ἡ τῆς ὠραίας Παλμύρας, καὶ ἀναπολοῦμεν ὅτι τὸ κλέος καὶ τὰ πλούτη αὐτῶν ἐχρεώσθουν αἱ μεγαλοπρεπεῖς αὗται πρωτεύουσαι εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος εἶδος ἐμπορίου, μᾶς ἔρχεται νὰ ἐρωτήσωμεν ἂν τὸ σημερινὸν ἐμπόριον, μὲ ὅλην τὴν πολυθρύλλητον αὐτοῦ ἑκτασιν καὶ βελτίωσιν, δύναται νὰ παραστήσῃ σχέδιον γενναιότερον, ἢ ἐκτέ-

λεσιν εὐρυχωροτέραν καὶ μεγαλοπρεπεστέραν. Ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν, τὸ διὰ συνοδιῶν ἐμπόριον ἦτο πτωχὸν καὶ μικροπρεπὲς ὡς πρὸς ἐκεῖνο, τοῦ ὁποῦ ὁ ὠκεανὸς εἶναι θέατρον, καὶ θεράπαινα ἡ ναυτιλία. Ἐν μόνον πλοῖον, ἀταράχως καὶ ἀφανῶς τὸ πέλαγος διαβαῖνον, ἐμπορεῖ νὰ φέρῃ γόμον ἀνώτερον κατὰ τὴν ἀξίαν ἀπ' ὀλόκληρον κιρβάνιον· καὶ αὐταὶ δ' αἱ πόλεις, ὅπου ἦνδει τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ἐμπόριον, μ' ὅλην τὴν τότε αὐτῶν λαμπρότητα, δὲν δύναται ποσῶς νὰ συγκριθῶσι κατὰ τὴν ἑκτασιν τῆς ἐξωτερικῆς συγκοινωνίας ἢ τὸ μέγεθος τῶν ἐσωτερικῶν ἐργασιῶν, μὲ τὰς ὑπερφάνους μητροπόλεις, αἵτινες εἶναι διαμιᾶς αἱ καθεδραὶ καὶ τὰ μνημεῖα τῆς ἐμπορικῆς συγκοινωνίας τῶν νεωτέρων.

Τὰ ἔθνη δὲν ἀρχίζουν νὰ λαμβάνωσιν ἀξιολογὸν τι μέρος εἰς τὴν ἐμπορικὴν συγκοινωνίαν, ἢ νὰ τρέφωσιν ὀρθὰς τινὰς ιδέας περὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελειῶν, πλην ἀφοῦ ἱκανῶς προοδύσωσιν εἰς τὸν πολιτισμὸν, καὶ ἀποκτήσωσι πολλὰς τῶν ἐξεων, αἵτινες χαρακτηρίζουν τὴν βελτιωμένην κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου. Τῶν ἀγρίων ἔθνων αἱ περὶ ἐμπορίου καὶ ἰδιοκτησίας ιδέαι εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον συγκεχυμέναι καὶ σφαλεραί. Δῆλον ὅτι αἱ ιδέαι αὗται, οὔσαι ἀπλῶς σχετικαί, πηγάζουν ἀπὸ τὴν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων συγκοινωνίαν, καὶ χωρὶς τῆς συγκοινωνίας αὐτῆς οὐδέποτε ἤθελαν γεννηθῆναι. Πολλὰ τῶν ἀγρίων ἔθνων φαίνονται πάντῃ ἁμοῖρα τοιούτων ἰδεῶν. Ἐπιθυμίας ἄλλας δὲν ἔχουν εἰμὴ τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς παρούσας χρεῖας. Ὅτε πρῶτον ἤρχισαν οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ ἐπισκέπτωνται τὴν Ἀμερικὴν, εὐρήκαν πολλὰς φυλάς, εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ὁποίων δὲν εἶχε καμμίαν ἐπὶρρόην ἡ ἰδιοκτησία. Ἐάν εἰς ἄτομον τῶν φυλῶν τούτων ἔλεγέ τις, 'Δούλευσε δι' ἐμέ, καὶ σὲ πληρόνω καλὰ,' ἀπεκρίνετο, 'Δὲν πεινώ.' Ἐάν τὸν ἐπρόσφερε χρήσιμόν τι σκεῦος, ἀπεκρίνετο, 'Δὲν με χρειάζεται.' Καὶ ἄλλο ἐάν τὸν ἐπρόσφερον, ἔλεγεν, 'Ἐχω ἤδη ἀρκετά.' Εἰς τῶν πρώτων ἐν Ἀμερικῇ τυχοδιωκτῶν, ἡγανακτῆμενος διὰ τὴν τοιαύτην ἡλιθιότητα, ἔλεγεν, 'Ἀπορεῖ τις ὅποια παρακινήτικα νὰ θέσῃ πρὸ ὀφθαλμῶν των.'

Ὅπου ἡ κοινωνία οὕτως ἔχει, μόλις δύναται νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἐμπόριον· ἀκόμη δὲ καὶ μεταξύ τῶν εἰδημονεστέρων ἀγρίων ἔθνων, περιορίζεται εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ὀλιγωτάτων καὶ μικρῶ ἀξίων εἰδῶν, ὅς' ἀπαιτεῖ ὁ ἀπλὸς τρόπος τῆς ζωῆς των. Ἀλλὰ καθόσον ἐκτείνονται τοῦ ἀγρίου αἱ γνώσεις, ἐγείρεται ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς ληθαργίας, ἥτις ἐχαρακτήριζεν αὐτὸν πρότερον, ἐνόσω δὲν κατεγίνετο εἰς τὸν πόλεμον ἢ τὸ κυνήγιον, καὶ ἀρχίζει νὰ παρατηρῇ τὰ μέσα, δι' ὧν ἐμπορεῖ τὸ εἶναι αὐτοῦ νὰ βελτιώσῃ. Βαθμηδὸν γίνονται σαφεῖς καὶ ὠρισμένοι αἱ περὶ κτημάτων ιδέαι τοῦ. Ἐχει τώρα νέα ἐπιμελείας αἷτια. Δὲν ζητεῖ πλέον μόνον νὰ ἀναπληρῇ τὰς καθημερινὰς χρεῖας, ἀλλὰ καὶ ν' αὐξάνῃ τὴν ποσότητα τῶν μονίμων αὐτοῦ κτημάτων. Ὅ,τιδήποτε ἡ εὐφυΐα ἢ ἐπιμελεία τοῦ δύναται νὰ παράξῃ ὑπὲρ τὰ χρεῖωδῃ πρὸς ἰδίαν τροφήν ἢ εὐχαρίστησιν, ἀνταλ-

λάσσεται διὰ τὰ μὴ παραγόμενα ὑπὸ τῆς ἀβοηθήτου ἐργασίας του. Τοιαύτην εὐλόγως δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν τὴν ἀρχὴν τῆς ἐμπορικῆς συγκοινωνίας. Τέλος, καθόσον ἐκτείνεται αὕτη ἡ συγκοινωνία, γίνεται μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη γενικοῦ τινὸς κυκλοφορικοῦ μέσου, καὶ τοιοῦτον μέσον ἡ εὐφυῖα ταχέως προμηθεύει. Εἶναι δὲ τοῦτο, μεταξύ τινων ἔθνων, ὁστρακα ἢ ἄλλαι φθαρταὶ οὐσίαι, ἀλλὰ γενικῶς χρησιμεύουν τὰ μέταλλα. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, οἱ Λυδοὶ πρῶτοι ἔκοψαν νόμισμα· Ἄνδρες δὲ, πρῶτοι ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ κοφάμενοι ἐχρήσαντο· τὰ Πάρια ὅμως Χρονικὰ ἀποδίδουν εἰς τοὺς Αἰγινήτας τὴν ἀρχὴν τοῦ κεκομμένου νομίσματος, ἐπὶ Φείδωνος, βασιλέως τοῦ Ἀργους, 895 πρὸ Χριστοῦ· τοῦτο ἐπιβεβαιώνει ὁ Αἰλιανὸς εἰς τὴν Ποικίλῃ Ἱστορίαν του· καὶ οἱ καλῆτεροι δὲ νομισματολόγοι συμφώνως θεωροῦν τὰ τῆς Αἰγίνης νομίσματα, ἐκ τοῦ ἀρχαίου αὐτῶν σχήματος καὶ φαινομένου, ὡς τὰ παλαιότατα τῶν ἐγνωσμένων.

Αἱ κατὰ τὴν νηπιότητα τοῦ ἐμπορίου περὶ τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος τρεφόμεναι ἰδέαι πολὺ πολλάκις ἀπέχουσι τοῦ νὰ ᾖναι ὀρθαί. Ἀνθρώποι, τῶν ὁποίων αἱ ἐμπορικαὶ πράξεις περιορίζονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς ἀνταλλαγὴν, θεωροῦν αὐτὸ ἐν γένει ὡς ἀπόλυτον ἔχον καὶ ὁμοειδῆ ἀξίαν. Δι' ὀλίγης ὅμως σκέψεως καθίσταται ὀρθόν, ὅτι τοῦ νομίσματος ἡ ἀξία κρέμεται ἀπὸ τὴν ποσότητα τῶν ὁποίων δύναται ν' ἀγοράσῃ ἀναγκαίων ἢ χρησίμων τῆς ζωῆς, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν εἶναι, ὡς ἡ τῶν λοιπῶν ὄλων, σχετικὴ καὶ μεταβλητὴ. Ὁ εἰς τὴν ἔρημον περιπλανώμενος, ὅτε, λιμοκτονημένος σχεδόν, εὗρηκε σάκκον περιέχοντα μαργαρίτας ἀντὶ τῶν ὁποίων αὐτὸς ἤλπιζε φοινίκων, εἶχε δίκαιον νὰ ἐκφωνήσῃ, 'Φεῦ, μαργαρίται μόνον εἶναι!' Εἰς ἐκεῖνον οἱ μαργαρίται δὲν ἤξιζαν τίποτε, καθότι δὲν ἤμπορε νὰ τοὺς μεταχειρισθῇ αὐτὸς, οὔτε ἤμπορε νὰ τοὺς ἀλλάξῃ ἀντὶ τροφῆς, δι' ἑλλειψιν τῆς ὁποίας ἐχάνετο. Ἐὰν ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἀργυρὸς δὲν ἤμπορουσαν ν' ἀλλάξωσι διὰ πράγματα πολὺ αὐτῶν ἀναγκαιότερα πρὸς διατήρησιν καὶ ἀνάπαυσιν τῆς ζωῆς, τὰ μέταλλα αὐτὰ, τὰ νῦν τόσο πολυτίμητα, ἤθελαν ἔχειν ὀλιγωτάτην ἀξίαν. Ὁ μικρὸς ὄγκος, καὶ ἡ ἀφθαρτος σχεδὸν φύσις τῶν πολυτίμων μετάλλων, κατέστησαν αὐτὰ σχεδὸν πανταχοῦ τὸ μέσον τῆς ἀνταλλαγῆς· ἐκ δὲ τῆς κατὰ συνέπειαν τούτου δυνάμεως αὐτῶν νὰ προμηθεύωσιν πᾶν ἄλλο εἶδος προέρχεται τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἀξίας των.

Τὸ ἐμπόριον εἶναι πηγὴ πλούτου, διότι λαμβάνουν τὰ προϊόντα τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης ἀπὸ τὰς χώρας, ὅπου διὰ τὴν πληθύν ἑλαττοῦται ἡ ἀξία των, μετακομίζει αὐτὰ εἰς χώρας, ὅπου αὐξάνει διὰ τὴν ὀλιγοότητα. Διαιροῦν δὲ τὸ ἐμπόριον οἱ περὶ πολιτικῆς οἰκονομίας συγγράψαντες εἰς ἐνεργητικὸν καὶ παθητικόν. Οἱ Ἀγγλοὶ, οἵτινες στέλλουν τὰς πραγματείας ἢ τὸ ἀργύριον αὐτῶν εἰς τὴν Τουρκίαν διὰ νὰ λαμβάνωσι τὰ προϊόντα μας, λέγεται ὅτι κάμνουν μὲ τὴν Τουρκίαν

ἐμπόριον ἐνεργητικόν. Ἄλλ' οἱ Τοῦρκοι, οἵτινες δὲν στέλλουν τὰ προϊόντα των, ἀλλὰ περιμένουν ἕως νὰ ἔλθωσιν οἱ Ἀγγλοὶ νὰ ἐπάρωσιν αὐτὰ, κάμνουν μὲ τὴν Ἀγγλίαν ἐμπόριον παθητικόν. Εἶναι δὲ τὸ ἐνεργητικὸν ἐμπόριον πολὺ ἐπωφελέστερον τοῦ παθητικοῦ, καθότι καὶ εἰς πλειοτέρους δίδει ἐνασχόλησιν, καὶ προσέτι ἀφίνει τοὺς εἰς αὐτὸ καταγινομένους ἐλευθέρους νὰ ἐκλέγωσιν ὅποιανδήποτε θέλουν ἀγοράν. Ὅθεν ὅλα τὰ πεφωτισμένα ἔθνη δίδονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰς ἐνεργητικὸν ἐμπόριον.

Ἡ ἐκτεταμένη συναλλαγὴ τῶν εἰς διάφορα ἔθνη πραγματειῶν, καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν τούτου σχεδὸν παγκόσμιος διάδοσις τῶν ὁπουδήποτε τῆς γῆς πολυτίμων προϊόντων, εἶναι ἀξιολογώταται ὠφέλεια τῆς ἐκπλώσεως καὶ βελτιώσεως τῆς ναυτιλίας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐταὶ μόναι. Ἡ τέχνη αὕτη συνήργησε πολὺ εἰς τὸ νὰ ἐκτείνῃ τὰς γνώσεις, καὶ νὰ διεγείρῃ πνεῦμα ἐπιχειρήσεως. Ἡ ναυτικὴ ἐστάθη τῆς ἀνακαλύψεως οὐχ' ἥττον παρὰ τοῦ ἐμπορίου ἡ Σεράπαινα. Εἰς τὴν τέχνην ταύτην χρεωστοῦμεν τὸ ὅτι οὐδὲν μέρος τῆς σφαίρας μένει ἀνεξέταστον. Μόλις δύναται νὰ εὗρεθῇ μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἢ Εἰρηνικοῦ Ὤκεανου, τὸ ὁποῖον ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ναύτου δὲν ἐξέωρθε· μόλις αἰγιαλὸς ὁποιασδήποτε ἡπείρου, τὸν ὁποῖον δὲν κατεμέτρησε.

Οἱ ΣΚΥΛΟΙ ΤΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΕΡΝΑΡΔΟΥ.

Τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου Βερνάρδου κεῖται ἐπὶ τῆς κορυφῆς σχεδὸν τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους τῶν Ἀλπεων, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Wallis τῆς Ἑλβετίας. Ἐκεῖ ὅπου τὰ ἐρυθρὰ ἄνθη τοῦ ῥοδοδένδρου ἀναπτύσσονται μὲ σπανίαν ὠραιότητα, ὁ ὁδοιπόρος ὑποφέρει τὰ μέγιστα τὸν χειμῶνα ἀπὸ δεινὰς θυέλλας, αἱ ὁποῖαι συμβαίνουν εἰς αἰφνιδίως. Οἱ ὁρόμοι τότε γίνονται ἄβατοι διὰ τῆς συσσωρευομένης χιόνος, τῆς ὁποίας ὑπερμεγέθεις ὄγκοι καταφέρονται ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων εἰς τὰς κοιλάδας. Οἱ φιλόξενοι μοναχοί, ἂν καὶ ἔχωσιν ὀλίγας προσόδους, δέχονται τοὺς ριγούντας καὶ ἀπηυδηκότας ὁδοιπόρους εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ προθύμως μεταδίδουσιν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν τροφήν. Ἡ φιλανθρωπικὴ ὅμως προσοχὴ αὐτῶν δὲν περιορίζεται εἰς τοὺς δεομένους τῆς φιλοξενίας ταύτης περιδάλψεως, ἀλλ' ἀνεδέχθησαν τὸ ἐπικίνδυνον ἔργον νὰ ἀνιχνεύωσι καὶ τοὺς δυστυχεῖς, οἱ ὁποῖοι, ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν θύελλαν, ἀνευ τῆς φιλανθρωπικῆς αὐτῶν βοηθείας ἤθελον ἀποθάνειν. Βοηθοῦνται δὲ εἰς τοῦτο πολὺ ἀπὸ ἐν εἶδος μεγαλωτάτων σκύλων ἐπίτηδες γυμναζομένων, τῶν ὁποίων ἡ ὀξεῖα ὁσφρησις σώζει πολλοὺς ἡμιθανεῖς ὁδοιπόρους. Ἦγών ἀπὸ φύχραν καὶ ἀποπλανημένους τοῦ ὁρτοῦ ὁρόμου, ὁ ταλαίπωρος ὁδοιπὸρος καταλαμβάνεται ἀπὸ ὕπνου, καὶ σκεπασμένος ἀπὸ χιόνα ἐνίοτε ἕως δέκα πόδας καὶ ἐπέκεινα, ἀνιχνεύεται ὑπὸ μόνων τῶν προσεκτικῶν σκύλων. Ἀνασκάπτουσι δὲ οὗτοι μὲ τοὺς πόδας τὴν